

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

O'SIMLIKSHUNOSLIKNING BIOLOGIK ASOSLARI

FANI BO'YICHA
SILLABUSI

(Sirtqi ta'lim 2-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	800000	- Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000	- Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishlari:	60810900	- Agronomiya (yem-xashak ekinlari)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Agrotexnologiya fakulteti
60810900 – Agronomiya (yem-xashak ekinlari)
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	O'simlikshunoslikning biologik asoslari
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	O'BA 2306
Yil:	2024-2025
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	60
Ma'ruza	4
Amaliy mashg'ulotlar	4
Laboratoriya mashg'ulotlari	4
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	48
Kredit miqdori:	1
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek-rus

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - dala ekinlarini kam mablag' sarflab yuqori hosil yetishtiradigan va boshqara oladigan yuqori malakali mutaxassisni shakllantirish, hamda dalachilikda fan yutuqlari va ilg'or tajribani qo'llashni o'rgatishdan iboratdir

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Botanika
2.	Biologiya
3.	O'simlikshunoslik

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Dala ekinlarining biologiyasini shakllanish sharoitini, kelib chiqish markazlarini, ekinlarni fotosintetik faoliyatini; ekinlarni o'sish va rivojlanishini boshqarishi haqida tasavvurga ega bo'lishi;
TN2	Dala ekinlarini biologiyasini, rivojlanish davrlari, tashqi muhitga bo'lgan

Mazkur Sillabus "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasining
2024 yil 28.08 dagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

o'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

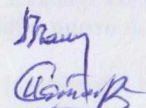
R. Ro'ziqulov

Fakultet dekani

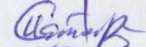
E. Berdimuratov

Kafedra mudiri

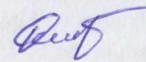

N. Xalilov

Tuzuvchilar

V. Ismoilov

A. Omonov

	talablarini; tumanlashtirilgan ekin navlarini hosilini rejalashtirish; ekinlarni suvga bo'lgan talabiga asoslanish; urug'larning biologiyasini o'rganish, ekinlarni qo'shib ekishga tanlash va asoslash, yetishtirish texnologiyasining vazifalarini bilish, ekologik toza maxsulot yetishtirish asoslari va ekin turlari bo'yichabilishi va ulardan foydalana olishi kerak;
TN3	Rivojlanishi bo'yicha ekinlarni holatiga baho berish, fotosintetik faoliyatini aniqlash; urug'larni sifatini aniqlash; ekinlarni rivojlanishini boshqarish ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak;
TN4	Muayyan sharoitga dala ekinlarining hosilini rejalashtirish; ekinlar bo'yicha yetishtirish texnologiyasining elementlarini to'g'ri tanlab berishmalakalariga ega bo'lishi kerak;
Ko'nikmalar jihatidan:	
TN5	Zaharli va zararli o'simliklarni farqlay olishni, qish davriga ozuqa saqlash usullari bilan tanishish, ozuqalar tarkibini aniqlay oladi.
TN6	Ozuqalardan foydalanish usullari, oraliq va takroriy ekinlarni farqlay oladi;
TN7	Ozuqa ekinlari hosildorligiga sug'orish va o'g'itlash me'yorlari hamda muddatlarini ta'siri qonuniyatlariga baho bera oladi;
TN8	Ozuqa ekinlari morfologik tuzilishi, biologik xususiyatlarini va ekin parvarishini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	O'simlikshunoslikning tabiiy biologik asoslari
M2	Birinchi guruh donli ekinlarning biologiyasi (Bug'doy, arpa, javdar, tritekale)
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Dala ekinlari klassifikatsiyasi.
A2	Donli ekinlarda fenologik kuzatuvlar olib borish.
A3	Haqiqiy don ekinlari sistematikasi. Bug'doy va arpa morfologik belgilarini o'rganish.
Mustaqil ta'lim (MT)	
1.	Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish48 soat
3.	Berilgan mavzular bo'yicha taqdimotlar tayyorlash 20 soat
4.	Berilgan manbalarni tarjima qilish 10 soat
5.	Berilgan mavzu bo'yicha o'simliklarni morfologik rasmlarini chizish 5 soat
6.	Anjumanga tezis tayyorlash 5 soat

7	Berilgan mavzu bo'yicha dala tajribalarini olib borish tayyorlash
	8 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Atabayeva X.N., Xudayqulov J.B. O'simlikshunoslik. Darslik Toshkent. Fan va texnologiyalar, 2018 yil.
2.	Mirzayev O. Yem-xashak yetishtirish. Darslik Toshkent, 2014 yil.
3.	Artukmetov Z.A. Qishloq xo'jaligi asoslari. O'quv qo'llanma, Toshkent. O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti, 2012 yil.
4.	Atabaeva X.N. O'simlikshunoslik. Darslik, Toshkent: Mehnat, 2015 yil
5.	Atabayeva X.N., Xudayqulov J.B. O'simlikshunoslik. Darslik Toshkent. Fan va texnologiyalar, 2018 yil.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
3.	X.Atabayeva-«Donli ekinlarning biologiyasi"-magistrlar uchun o'quv qo'llanma" - T.ToshDAU, 2003
4.	X.Atabayeva-«Soya»-monografiya, T.Mil.ens., 2004
5.	X.Atabayeva, B.Azizov- «Bug'doy»-monografiya, T.ToshDAU, 2008
Axborot manbaalari	

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritishga ega bo'lsa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi

lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fanning mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi

lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fanning mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmas;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmas;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmas;
- fanni bilmas.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	N.Xalilov–SamDVMChBU, "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasini mudiri, qishloq xo'jaligi fanlari doktori, professor Z.K.Mo'minova–SamDVMChBU, "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasini dotsenti, qishloq xo'jaligi fanlari nomzodi
E-mail:	7257150@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "O'simlikshunoslik va yem xashak yetishtirish" kafedrasini
Taqrizchilar:	1. A.L.Sanaqulov – SamDU, "O'simliklar fiziologiyasi va mikrobiologiyasi" kafedrasini professori, q-x.f.d. 2. A.Shamsiyev – SamDAUSF katta o'qituvchisi (PhD)

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 08/08/29 dagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.